СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIII. Ч. 240. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 17-го ГРУДНЯ 1986 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 17, 1986 No. 240. VOL. XCIII.

ЕКЗЕКУТИВА ЗУАДК ВІДВІДАЛА МИТРОПОЛИТА СУЛИКА

Філядельфія (О.Т.). — У суботу, 29-го листопада ц.р. представники ЗУАДК, за попереднім домовленням, відвідали Митрополита УКЦ Стефана Сулика щоб поінформувати його про допомогову діяльність цієї харитативної установи.

В склад делеґації ЗУАДК входили: д-р Олександер Білик — голова, д-р Іван Скальчук — екзекутивний директор, Олександер Татомир і Микола Кавка — секретарі, інж. Методій Борецький — референт допомогової комісії та Мирон Баранецький — директор канцелярії.

В імени делеґації вітав Митрополита д-р О. Білик і в короткому слові підкреслив, що ЗУАДК спішить з допомогою потребуючим українцям без різниці на їхні релігійні переконання й територіяльне походження, на поселеннях у вільному світі та під комуністичними окупаціями. Багато уваги присвячується українцям Південної Америки, в Бразилії і Арґентині, та в европейських країнах — Німеччині, Австрії, Італії, Юґославії, Польщі й в Україні. Допомогові фонди йдуть на світські, а частинно й на релігійні цілі. Число потребуючих зростає.

Митрополит Сулик висловив радість, що представники ЗУАДК відвідали його та основніше познайомили зі своїми нелегкими завданнями, які диктує почуття християнської любови ближнього і патріотизму. Щоб не було надужить при розподілі пожертв у Бразилії та інших країнах треба звертатися за порадою до місцевих владик, бо вони найкраще визнаються в умовинах. Не висилати допомоги на індивідуальні адреси, а за посередництвом тамошніх комітетів, або українських католицьких і православних церков. Митрополія помагає церквам, вихованню священиків, школам, сиротинцям тощо, а в деяких країнах під комуністичним режимом і поживою та одягом. Молитовники вже надруковані й доручені вірним у Східній Европі. Комуністичний уряд Польщі підтримує Польську Православну Церкву та

(Закінчення на стор. 3)

В УКРАЇНІ НАРІКАЮТЬ НА ВЛАДУ

Рим (УПС). — Тут опубліковано деякі уривки із самвидавного матеріялу „Ініціятивної групи в обороні інвалідів".

В документі сказано, між іншим:

„Чорнобильський 'експеримент' показав безмежну можливість смертоносних 'подарунків', навіть у мирний час, головно тоді, коли нарід не має ніякої контролі ані над народними засобами, ані над їх тайним ужитком для сумнівних та небезпечних заходів з боку властей, що вже віддавна й послідовно нищать людей та природні багатства.

Навіть тепер, коли пройшов деякий час після чорнобильської 'бомби', нарід не має права довідатися правди, ані про неї, ані про те, як вона далі працює, і хто в 'епоху гласности' буде притягнений до відповідальности перед відкритим судом, а не по партійній лінії.

Зрештою хтось на вищому рівні конкретно вів цей розбишацький удар у спину, вкладаючи народні засоби, так вигідно в найбільш 'ощадний' проєкт з упрощеним забезпеченням; хтось поставив завдання, приймав рішення; хтось провадив ударною комсомольською будовою ЯЕС, приміщуючи їх недалеко більших міст, як Київ, Ленінград, Керч та інші, обов'язково в природних заповідниках, при чому на техніці убезпечення щадилося так само, як на електричних проводах. І, отже, на житті людей і при великій території СРСР!

Хто й чому злочинно залишив 100,000 жителів Чорнобиля три дні непоінформованими, а жителів Києва дев'ять днів під час того, як тайно вивозили дітей та родини партійного проводу? Невідомо, скільки рентґенів вдарило на українців та білорусів районів і скільки по сьогодні на них діє, бо емісія, як кажуть, продовжується.

Ніде не згадують про долю інвалідів серед переселенців, а, однак, їм незмірно важче, ніж другим, урядитися наново. Але про них завжди забувають згадувати. Так уже в нас водиться.

Ніхто не знає, хто і як розділює пожертви мільйонів людей. При тому інваліди потребують найбільше помочі, бо їм набагато гірше".

Директор Сі-Ай-Ей В. Кейсі у шпиталі

Вашінґтон. — У понеділок, 15-го грудня ц.р. директор Центрального розвідчого управління (Сі-Ай-Ей) Вілліям Кейсі захворів на легкий вилив крови в мозку у своєму бюрі у Ленґлі, Вірджінія, і був перевезений до місцевого шпиталю. Захворіння наступило під час важливого засідання Кейсі зі своїми найближчими співробітниками, а потім строк повторився другий раз, як 73-річний В. Кейсі був вже в радіологічному департаменті у шпиталі, — заявив кореспондентам д-р Джек Стейплтон, медичний директор шпиталю.

Очевиднок, захворіння В. Кейсі викликало з одної сторони співчуття його приятелів та співробітників, включно з президентом Рональдом Реґеном і Першою Лейді Ненсі, а також розчарування у тих, які монтують другий Вотерґейт проти Президента і надіялись, що Кейсі своїми інформаціями причиниться до відкриття нових справ, тісно пов'язаних з продажем зброї, перекиненням частини фондів отриманих за цю зброю від Ірану на конто антикомуністичних повстанців „контрас" в Нікараґуа та допомогою Уряду Р. Реґена іншим антикомуністичним силам в Афганістані, Анґолі та інших частинах світу.

В. Кейсі мав виступити зі свідченнями у вівторок, 16-го грудня, перед конґресовою Комісією для справ розвідки і розчарування лібералів значно збільшилося, що хвороба Кейсі наступила день перед його виступом на сесії згаданої комісії. Замість Кейсі комісія попросила до зізнання Дональда Ріґена, шефа штабу Білого Дому і найближчого дорадника Президента, та Джорджа Шулца, державного секретаря, спільно з генеральним прокуратором Едвином Місом і секретарем Департаменту оборони Каспаром Вайнберґером, які, як не стане часу, будуть складати свої свідчення у середу, 17-го грудня.

САНДІНІСТИ ЗААРЕШТУВАЛИ АМЕРИКАНСЬКОГО „ШПИГУНА"

Манаґуа, Нікараґуа. — Сандіністи заарештували в кінці минулого тижня 49-річного Сема Неслея Голла з Дейтон, Огайо, брата демократичного конгресмена Тоні П. Голла і закинули йому шпигунство в користь З'єднаних Стейтів Америки тому, що сам арешт нібито відбувся у забороненій для цивільних осіб, а особливо чужинців, зоні. Він був другим американцем заарештованим за шпигунство в користь ЗСА на протязі трьох місяців.

Речники сандіністського уряду заявили кореспондентам, що С. Голла зловили працівники державної служби безпеки в п'ятницю, 12-го грудня ц.р., біля військового летовища розположеного 13 миль від столиці Манаґуа. При ньому знайдено докладну мапу місцевости, пляни військових баз та інші речі, заховані в черевику.

Офіційні речники прокомуністичного уряду в Нікараґуа заявили, використовуючи особу і перехоплені „документи", що присутність американських шпигунів з детальними плянами військових баз, які включають звичайні летовища для воєнних літаків, свідчить, що Адміністрація президента Роналда Реґена приготовляється інтенсивно до інвазії Нікараґуа. Справи, якими цікавився останній „шпигун" С. Голл, а саме летовища, можливі поля для приземлення літаків, протилетунська оборона, мости, шляхи тощо, тільки підтверджують раніші здогади, що, мовляв, Вашінґтон готується, може навіть до несподіваної атаки на Нікараґуа, — заявив публічно міністер закордонних справ тієї держави Міґуель д'Ескотто Брокман. Він при тому відмітив, що Голл, не зважаючи на те, що він є братом американського законодавця з Огайо, буде трактований на рівні Юлжіна Газенфаса, якого сандіністи зловили після катастрофи зістріленого літака над територією Нікараґуа і засудили на 30 років тюрми.

Анджеля Сабалльйос, офіційний представник міністерства закордонних справ, заявила репортерові агентства Ассошіейтед Пресс, що С. Голл признався, що він працював для організації, яка цікавилась військовими об'єктами в Нікараґуа й інших країнах Центральної Америки і тому посередньо він працював для уряду ЗСА.

Американські й інші західні спостерігачі розвідки висловили сумнів чи інтеліґентний С. Голл, прибувши легально до Манаґуа пасажирським літаком, міг, як кажуть сандіністи, взяти таксі і поїхати в сторону військового летовища. Американська, і зрештою ніяка інша розвідка не діє у такий примітивний спосіб і тому історія сандіністів є шита грубими нитками і її треба зарахувати до антиамериканської пропаганди.

Конгресмен Голл, демократ -ліберал, який все голосував проти програми допомоги для антикомуністичних повстанців „контрас", заявив, що він є дуже здивований, як його брат опинився в Нікараґуа, і „ціла ця історія є дуже неприємною справою". Він надіється скоро довідатись більше правди про цю справу після розмови в Державному департаменті. „Я не поділяю політичної філософії мого брата і тих людей для яких він працював, — заявив конгресмен Голл, — але я буду молитися за його безпеку".

Українські студентки популяризують фільм „Жнива розпачу"

Ню Йорк. — Дві активні українські студентки-пластунки, що ходять тут до престижевого коледжу Сара Лоренс, Христя Сай і Лада Лисняк, та беруть курси історії у двох різних професорів того коледжу, постановили висвітлити фільм режисури Славка Новицького „Жнива розпачу" для своїх американських товаришів-студентів і для професорів коледжу. Це стало тепер особливо актуальним, наскільки недавно появилася книжка Роберта Конквеста „Жнива смутку", яка здобула широке признання, похвальні рецензії і у зв'язку з нею в клясах Сара Лоренс коледжу говорилося про голод в Україні.

Щоб висвітлення фільму відбулося якнайкраще, Х. Сай постаралася про копію фільму з Канади, а не використовувала накрученої відеострічки.

Л. Лисняк подбала про професійно виконану афішу з портретом Сталіна з підписом про ним спрепарований голод в Україні. Цю афішу студентки порозвішували на видних місцях на терені коледжу. У зв'язку з цим Л. Лисняк покликано до ректора і сказано, що афіша є для певних осіб „образлива". Однак афіша зробила своє, бо заля в день висвітлення фільму була вщерть виповнена.

Професор історії, у якого студенткою є Х. Сай, сказала на початку інформаційне вступне слово, пояснюючи, що щойно недавно відкрито усі справжні факти про Великий голод і що всі повинні про нього знати.

На кінець свого слова він поставив питання чи можна вірити в те, що бачиться на фільмі та сам дав на це питання відповідь: „Відомий широко історик Роберт Конквест дав остаточну відповідь, публікуючи таку документацію фактів у своїй книжці і доказуючи, що все це дійсно правда".

І. Ратушинській дозволяють виїхати на Захід

Ню Йорк. — В телефонічній розмові з кореспондентом газети „Ню Йорк Сити Трибюн" поетка Ірина Ратушинська, яку совєтські власті недавно звільнили з ув'язнення, повідомила, що їй і її чоловікові Ігореві Геращенкові дозволили виїхати в Англію. „Ми дістали покищо лише усне підтвердження, — сказала Ірина. — — На руках ми не маємо ніяких документів, але є надія, що ми їх дістанемо завтра".

І. Ратушинська

І. Ратушинська і її чоловік мають намір виїхати на Захід, не відмовляючись від совєтського громадянства і з твердим наміром повернутися назад в СССР. „Ми можемо і повинні відстоювати права людини, не відмовляючись від совєтського громадянства, — сказала Ратушинська. — Дуже тяжко дістати дозвіл на виїзд, але не легше буде повернутися. Я не певна, що мене пустять назад".

В амбасаді Великобританії у Москві Ратушинській і її чоловікові будуть видані візи і квитки на літак. В Англії Ірина відбуде курс лікування серця і хронічного бронхіту. Після цього вона має намір відвідати ЗСА, Канаду, Австралію, Норвегію, Голляндію і Швецію. Всі ці країни запросили її як почесну гостю.

На запитання, чи вважає вона одержання дозволу на виїзд початком нової політики совєтського уряду щодо дисидентів, Ірина сказала: „Якщо це станеться, процес демократизації і обновлення, про який так часто говорить наш керівник Міхаїл Ґорбачов, набуде реальних рис. Самі слова ще нічого не означають. Дозвіл на вільний виїзд — це лише перші кроки на довгому шляху. Рішення дозволити мені виїхати на Захід є в повній відповідности з існуючими законами. Ми маємо право на виїзд згідно з міжнародними угодами, підписаними совєтським урядом, і згідно з елементарними правами людини. Єдиним способом провести справжню демократизацію суспільства є надання громадянам їх законних прав".

Покищо тяжко судити про справжні мотиви совєтських властей при вирішенні справи про виїзд Ратушинської. Дуже можливо, що власті хотіли таким способом зґладити погане враження, викликане в усьому світі трагічною смертю в чистопольській в'язниці відомого правозахисника Анатолія Марченка.

Дж. Буш настоює на резиґнації Д. Ріґана

Вашінґтон. — Американські газети, покликуючись на поінформовані джерела в Білому Домі, повідомляють, що віцепрезидент Джордж Буш переконував президента Роналда Реґена звільнити начальника канцелярії Білого Дому Дональда Ріґана.

Дж. Буш вважаєтакож, що повинен внести резиґнацію і директор Сі-Ай-Ей Вілліям Кейсі, який замішаний в афері з доставою американської зброї Іранові.

Згідно з повідомленням газет, Дж. Буш говорив Президентові, що треба відмовитися від послуг Ріґана 4-го грудня під час ланчу з Р. Реґеном. За кілька днів після цього Буш говорив про необхідність резиґнації Ріґана на своїм найближчим асистентам. Віцепрезидент вважає, що резиґнація начальника канцелярії Білого Дому і директора Сі-Ай-Ей піднімуть престиж Адміністрації Р. Реґена, який впав після скандалу, викликаного доставою зброї Іранові і передачею грошей антисандіністам. Деякі газети наводять слова Буша, які він нібито сказав своїм асистентам: „Резиґнація Ріґана допоможе Президентові". Однак ті ж газети відзначають, що пресовий секретар Білого Дому Мерлін Фіцвотер категорично заперечувала, що Буш говорив своїм асистентам про необхідність звільнити Ріґана і Кейсі. „Це абсолютна неправда", — сказала про ці чутки М. Фіцвотер, додавши однак, що вона не була присутньою при особистій зустрічі Реґена і Буша.

Коли кореспонденти передали слова Фітвотер тим працівникам Білого Дому, які передали їм слова Буша про необхідність звільнити Ріґана, то дістали запевнення, що так воно і було: віцепрезидент переконував Президента позбутися Ріґана.

Репортерам стало відомо, що на резиґнації Ріґана настоює Перша Лейді і численні друзі Президента. Газета „Ню Йорк Пост" пише, що тепер у Доналда Ріґана залишився у Білому Домі лише один союзник — президент Р. Реґен.

Ще цього тижня Ріґана покличе сенатська Комісія в справах розвідки до зізнань.

Люба Ковальчук-Марунчак — зірка зірок канадської естради

Л. Ковальчук-Марунчак

Торонто (ХД). — Цьогорічний титул „жіночої вокалістки року" здобула найновіша й найбільш блискуча естрадна архизірка — українка з Монтреалю Люба Ковальчук-Марунчак. Її наспівана на відеострічку пісенька „Скільки років прийдеться пройти" отримала в ділянці музики найвище признання продуцента Ґреґа Мазука .

Небувалий успіх і признання публіки та музичної критики принесла Любі серія її концертових виступів на сцені онтарійського Палацу Форуму у присутності 8,000 розентузіязмованих слухачів. На цих концертах співачка „принесла публіці не лише величезну дозу сучасних духовних вартостей, але й обдарувала їх голосом, що полонює і підкорює слухачів", — пише музичний критик Ґреґ Квілл у „Торонто Стар".

На думку критиків Люба вносить характер, особовість і новий спосіб подачі канадської „рок" вокалістики під звуки п'ятичленної оркестри й у супроводі трьох допоміжних співаків. Вона голосово „знайшла себе". Її голос повний, сильний і багатий у нюанси, межує з пристрастю і пересердям. Порівнюють його з голосами таких вокалісток сучасного „року" співу як Єнні і Леннокс і „співачки душі" Вітні Гюстон.

Голос Люби то звучить подратовано, то заломлюється у відповідному місці й моменті, то скрипить або хрипить, то звучить горляним гаргаллям, яке переходить у низький громовий грохот. Співачка підкорила собі серця слухачів, які впродовж 90-хвилинного концерту зривалися на ноги, пританцьовували, коливалися, плескали в долоні, брали живу участь і поділяли віру в необмежені можливості співацького таланту цієї нової канадської естрадної зірки. Вершком успіху Люби були її ліричні пісні „Коли мужчина любить жінку" і „Скі-

(Закінчення на стор. 3)

М. ЛЕБЕДЬ У ЛМКЛЮБІ

Ню Йорк. — Як повідомляє із Літературно-Мистецького Клюбу, що в п'ятницю, 19-го грудня ц. р., о год. 7-ій вечора, тут у цьому Клюбі, при136 Друга авеню, виголосить доповідь Микола Лебедь на тему: „Боротьба ОУН-УПА-УГВР в 1941-45 роках, очима учасника".

У СВІТІ

ВІЙСЬКОВІ ВІДДІЛИ Палестинської Визвольної Організації відмовились звільнити ті частини ливанської території, контрольовані колись мусулманами-шіїтами, які вони здобули у завзятій боротьбі проти своїх противників шіїтів. Тим самим палестинці унеможливили здійснення мирового пляну Ірану, який в кінці минулого тижня був запропонував кілька точок розв'язки довгоіснуючого конфлікту. Досі загинуло понад 500 ливанців і палестинців, а кілька сотень були поранені, не кажучи нічого про тих цивільних осіб, які втратили дах над головою, або їхні помешкання були значно пошкоджені. Ніхто, очевидно, тим фактом в Ливані не турбується, ані воюючі сторони, ані уряд президента Аміна Ґемаєля.

СОВЄТСЬКИЙ ПАСАЖИРСЬКИЙ літак типу ТУ-134 компанії Аерофлот розбився при приземленні на східньоберлінському летовищі Шенефельд. Східньонімецьке пресове аґентство АДН заявило, що літак летів з Мінська до Східнього Берліну. Він вже приземлювався, як наступила катастрофа і літак впав на заселений квартал міста Бонсдорф недалеко летовища. Загинуло 68 осіб, пасажирів і обслуги літака. Західні аґентства передали у понеділок, 15-го грудня, що 12 осіб врятувались. Причину катастрофи розглядає спеціяльна урядова комісія з участю совєтських представників. Комісію очолює міністер транспорту у східньонімецькому уряді Отто Арндт.

З БАНҐКОКУ В ТАЇЛЯНДІ інформують, що в Ганою розпочався з'їзд комуністичної партії В'єтнаму, завданням якого буде не тільки обрати партійне керівництво, доповнити його молодшими і фаховими силами, але також визначити нову політичну лінію і запропонувати розв'язку економічних труднощів, які є головною проблемою в'єтнамських комуністів. Партійний з'їзд, третій від з'єднання В'єтнаму в одну державу, в першу чергу має полагодити справу керівництва і назначити нового ґенерального секретаря компартії. „В'єтнамський народ знаходиться на шляху економічної революції", — заявили під час відкриття з'їзду в'єтнамські лідери, які у всьому хочуть наслідувати комуно-московську імперію, на яку вони повністю спераються і від якої отримують велику кількість зброї для здійснення своїх імперіялістичних цілей. На з'їзд були запрошені представники 20 комуністичних партій світу, між ними також представник комуністичної партії ЗСА.

В АМЕРИЦІ

НЕГРИТЯНСЬКИЙ ПАСТОР Джессі Джексон, якого пресове аґентство ЮПІ називає „лідером борців за громадянські права в ЗСА", прибувши з візитою у Південну Корею, проповідував громадянам цієї країни принципи демократії, переконуючи їх провести „відкриті і вільні вибори". Джексон, який не вчить демократії комуністичних правителів, а вибирає слухачами представників тих країн, де існує немислима для тоталітарних країн свобода, загрозив, що якщо Південна Корея не стане на шлях демократизації, то деякі країни не пішлють своїх спортовців на літні Олімпійські ігрища в Сеулі у 1988 році. „У З'єднаних Стейтах Америки, — сказав Джексон на зустрічі з опозиційними діячами в Сеулі, — зростає незадоволення антидемократичним курсом вашого уряду". Не зважаючи на „попередження" Джексона, досі ні одна демократична країна не відмовилася і напевно не відмовиться від участи в Олімпіяді.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд Нікараґуа затвердив вирок американському громадянинові Юджінові Гасенфасові. „Ми затверджуємо рішення революційного трибуналу, — заявив голова апеляційного суду Арвенголь Льопез. — Злочинець Юджін Гасенфас повинен понести максимальну кару і відбути у в'язниці 30 років". Народний революційний трибунал, до складу якого входили правник, шофер вантажного авта і робітник визнали Гасенфаса винним у порушенні громадського порядку, громадської безпеки, в злочинній змові і тероризмі.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ побував у Єрусалимі. Його також прийняв прем'єр-міністер Ізраїля Їцак Шамір. Канцелярія прем'єр-міністра видала комунікат, в якому сказано, що під час розмови Ї. Шаміра з Е. Кеннеді обговорювалися справи, що стосуються взаємовідносин З'єднаних Стейтів Америки і Ізраїля, а також справи миру на Близькому Сході. Після візити в Ізраїль сенатор Кеннеді поїхав в Йорданію.

РЕЧНИК БІЛОГО ДОМУ Леррі Спікс повідомив, що президент Роналд Реґен висловив побажання, щоб колишній дорадник в справах крайової безпеки Джан Пойндекстер і співпрацівник Ради Крайової Безпеки Олівер Норт погодились співпрацювати з Конґресом і повідомили все, що їм відомо про подробиці іранської справи. За словами Л. Спікса, Президент навіть настоює, щоб такі зізнання Норта і Пойндекстера передавалися на крайовій телевізії. Раніше Президент заявляв, що він настоює на повній співпраці з комісіями в справі розслідування, але в той же час визнає право співпрацівників Адміністрації вдаватися до п'ятої поправки до Конституції, яка дозволяє їм відмовитися давати зізнання. Зміна становища Президента співпала з різкими висловлюваннями голови сенатської Комісії в справах розвідки Дейвида Дюренберґера на адресу Пойндекстера і Норта, які відмовилися давати зізнання.

ПОЧАЛАСЯ ПРОЦЕДУРА підбору 12 присяжних для суду над Бернардом Ґецом. Коли 39-річний Б. Ґец у супроводі свого адвоката появився у переповненій залі Верховного Суду стейту Ню Йорк, суддя Стів Крейн представив Б. Ґеца 300 кандидатам на присяжні. Суддя сказав, що Ґеца обвинувачують в 13 пунктах, зв'язаних з інцидентом у підземці, що стався 22-го грудня 1984 року. Він висловив здогад, що суд почнеться в кінці січня — на початку лютого і займе від шести до восьми тижнів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Демонстрації молоді

Молодь має своє місце у всесвітній історії, як рушійна сила різних актуальних рухів. Молодь відіграла і в новітній історії України вирішну ролю, бож молодь заповнила ряди першої української військової формації новітнього часу, Українських Січових Стрільців, молоді члени Військового Комітету переперли рішення перевести державний переворот 1 листопада 1918 року у Львові і по всій Галичині, молодь була стрижнем визвольної війни-революції в Україні в роках 1917-20. Історія Організації Українських Націоналістів — це історія революційних настроїв молоді. Молодь не завжди має рацію. Олександер Великий був людиною дуже молодою, але він і чи не набагато старший від нього Наполеон Бонапарте, який здавив французьку революцію, це вийнятки, як одиниці геніяльні. Молодь тому не завжди має рацію, що її ентузіязм керований почуваннями, а в політиці рішає розум і тому державні мужі мусять мати за собою досвід і знання поруч із патріотизмом.

Англійський Дізрелі і Черчіл, французький Шарль де Ґоль чи німецький Конрад Аденауер це були люди старі, із таким стажем, який дозволив їм увійти до всесвітньої історії, як великі державні мужі.

В Америці пам'ятаємо масові демонстрації студентської молоді проти В'єтнамської війни. Нема ніякого сумніву, що вони були керовані не тільки лівими ліберальними колами Демократичної партії, але й комуністичною аґентурою, бо в інтересі Москви було скомунізування цілого колишнього Індо-Китаю, що остаточно, на жаль, сталося. Роналд Реґен був тоді губернатором Каліфорнії і він зліквідував демонстрації найбільшого в Америці Каліфорнійського університету, підвищивши університетські оплати і вказавши на демонстрантів, як спричинників такої його постанови.

В останніх тижнях вся міжнародна преса писала про бурхливі демонстрації французьких студентів. В даному випадку йшлося не про якісь ідеологічно-політичні причини, а суто матеріяльні інтереси: значне підвищення університетських оплат, що їх завів уряд, покликаючись на дефіцит французького високого шкільництва, яке є під державною контролею. Справа набрала гострого характеру, коли в отих демонстраціях, що їх розпорошувала поліція, згинув один студент. Демонстранти виграли, бо уряд Жака Ширака відкликав свою постанову і пішов на руку студентам. Дехто критикує його, що дозволив себе шантажувати, інші хвалять його за державницький розум. Найбільшу правду мають ті коментатори, які твердять, що відворот уряду є доказом, що у Франції, колисці тієї новітньої демократії, що її праджерелом була таки Французька революція, уряд рахується таки з публічною опінією, з тією громадською думкою, яку висловлює молоде покоління.

Знавці американських відносин твердять, що американська молодь переживає тепер дивний процес: з одного боку вона пацифістична, вона є за „людські свободи", переплутуючи інколи свободу із сваволлям, та в ділянці моралі переживає поважну кризу, з другого боку у церквах видно багато молоді і бувають демонстрації проти лікарень де переводять виключно аборти здебільша малолітніх вагітних дівчат. Це цікаві явища для психологів і соціологів. У наших українських відносинах маємо теж взаємосуперечні явища. З одного боку — втеча молоді від активного громадсько-політичного та зорганізованого культурного життя, з другого боку активізація українських студентських громад здебільша під головуванням молодих студенток. Часи зміняються і ми зміняємось з ними — ця староримська мудрість має застосування і до нашого часу.

НА ФЛЬОРИДУ, В КОСМІЧНИЙ центр ім. Кеннеді прибула делеґація совєтського товариства юних космонавтів, яку очолює космонавт Владімір Соловйов. Совєтським школярам тут влаштували сердешне прийняття. Вони оглянули стартову площу американських міжпростірних кораблів, виставку, присвячену полетам кораблів на Місяць, та різні міжпростірні ракети, побували у Дісней-ворлді, відвідали інші цікаві місця Фльориди. Приїзд совєтських школярів є відповіддю на поїздку американських юних астронавтів у Байконур — совєтський космічний центр.

Ярослав Курдидик

НИЩІВНІ КОНТРАСТИ У СВІТОВІЙ СТАТИСТИЦІ

Теперішній 1986 рік називають „роком миру". Коли однак хтось хоче збагнути яким є насправді сучасний світ, то для цього люди дійсного знання дають дуже просту, але влучну пораду: „Ви, мовляв, подивіться на все теперішнє людство — скільки поміж ними обтирають сльози, а скільки посміхаються? І тоді ви знайдете відповідь і розв'язку на всі проблеми нашого сучасного і майбутнього буття".

А може відповідь для цього стане більш яснішою, якщо комусь вдалося зустрінути писання колишнього керівника економічного відділу Аґенції від контролі збройних питань ЗСА Р. Суварда під заголовком „Світові пріорітети". У цій своїй праці автор послуговується і наводить такого типу нищівні цифри, що ситуація є майже неймовірною.

Вже з першого прикладу до цієї статистики виявляється, що коли йдеться про це, щоб покрити кошти озброєння, тобто засобів усього масового нищення, то вони сягають кожного року від 900 більйонів до одного трильйона долярів. Є теж і теоретична оцінка цих витрат і на їхнє покриття кожна доросла людина примушена працювати у своєму житті 3-4 роки даром.

У минулих витратах на ведення різнорідних типів, воєн, їх розцінювали на основі коштів, які мали ті, що вигравали, або ті, що програвали. Але якщо йдеться про ведення евентуальних майбутніх воєн, то тоді важко буде обрахувати будь-які кошти, якщо взяти до уваги, що людина стоїть перед знищенням цілої нашої пляняети.

Смертельно вбивча енергія, що створилася під час трагічного вибуху в Чорнобилі, була дещо менша, як 0.1 кілотона. Але зате у теперішніх нагромадженнях в нуклеарних арсеналах є біля 16 мільйонів кілотонів. (Один кілотон дорівнює нищівній силі 1,000 тонн ТНТ).

А хоч і не вдалося досі охопити точно скільки витрат відводиться в бюджеті Совєтського Союзу на „національну оборону", або може дещо точніше, на „імперсько-загарбницьку експансію", то за твердженнями два і пів разів стільки, як на освіту і здоров'я".

Не надто задовільні статистичні дані наводить автор і своїй країні — ЗСА. Він каже, що ЗСА з-поміж 142 країн продукують найбільше всіх дібр, але теж і витрачають найбільше на свою оборону, а на це складаються: мілітарна технологія, вдержування баз дослівно на всіх континентах, морська фльота, розбудова нуклеарних реакторів і продукція атомової зброї. Очевидно, що у продукції і продажу зброї ЗСА теж передують.

Не менше цікаво дізнатися, що ЗСА і Совєтський Союз мають разом не цілих 11 відсотків свідомого населення, але зате мають теж разом 97 відсотків нуклеарної зброї, вміщених у стрільна, бомби і різнотипні ракети.

Не слід буде поминути і статистичні дані, що відносяться до новопосталих держав, або як їх називають держав Третього світу. Із потверджених джерел ОН виявляється, що на докормлювання голодуючих у цілому світі Об'єднана крайова харчова і агрикультурна аґенція видала в 1985 році, підсумовуючи пожертви від 47 багатших держав 9,4 біль. дол. Але не менше враження викликала вістка, що саме ці здебільшого найбідніші держави Третього світу видали разом 116 біль. дол. на закуп сучасної зброї. На виправдання кажеться, що зброю закуплено для „оборонних цілей". Мілітарні знавці твердять, однак, щось зовсім протилежне — що за кількома вийнятками у всіх новопосталих державах є автократичні мілітарні режими і зброю купується не так для оборони, як на вдержання „внутрішнього миру".

У „Світових пріоритетах" Р. Суверд завважує дуже влучно і слушно, що за всіми цими „статистичними пріоритетами" скриваються у першу чергу числа мільйонових терпінь, життєвих недостач, як і теж черги непросліджених жорстоких насильств, особливо в таких державах, як Совєтськи й Союз, чи Іран, в яких насильства належать до узаконненого судочинства.

Піраміда світових видатків зростає і поширюється. Дефіцит навіть такої найбагатшої держави як ЗСА досягнув у цьому році 200 біль. дол. і у проєкціях на майбутнє говориться про заборгування до 2,000 біль. дол. І коли ЗСА важко є найти розв'язку на подолання щораз то сильнішого „наростання контрастів", то чого тоді слід вимагати або очікувати від інших держав?

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Два цікаві концерти в УІА

Виступ камерного ансамблю „Нова"

Побувати хоч би і на одному тільки концерті — це для наших людей чомусь уже досить складна справа. А вже майже ніхто в нас не буває того самого дня на іншій імпрезі; про якусь третю то вже й думки немає. Все таки українському рецензентові такі завдання доводиться часто виконувати. Ось хоч би 2-го листопада треба було бути обо'язково на Листопадових роковинах на давнтавні, а зараз потім поспішати на концерт ансамблю „Нова" в Українськім інституті, що досить далекий від долішньої частини міста. Бути на цьому концерті теж треба було, бо там виконувано вперше „Тріо на флейту (в оригіналі на скрипку), віольончелю і фортепіян" Зенона Лавришина. А потім прекрасне, на вдивовижу майже невідоме, „Тріо" Йогана Непомука Гуммеля (1778 - 1837), на тему нашої народної пісні „Їхав козак за Дунай", що її він запозичив від свого друга Бетговена.

Без уваги на дощ, заля Інституту була зовсім добре заповнена; пів-на-пів, нашими і неукраїнськими слухачами. Добре, що твір Лавришина розпочав програму. Склад ансамблю: піяністка, Ляриса Крупа, яка є організаторкою його, флейта — Джеймс Шлеффер, віольончеля — Ерик Фрідлендер. „Тріо" Лавришина написане в сучасному, т. зв. модерному стилі, в двох частинах: марш і тарантеля. Музика рухлива, швидкобіжна, темпераментна. Слухається її з зацікавленням. Добре було б почути ще його інший, протяжний твір. До цього сподіваємось буде ще нагода. Мадярського композитора Золтана Кодалі (матір'ю його була українського роду Павлина Яловецька) ранню „Сонату на віольончелю і фортепіян" тв. 4, виконали Е. Фрідлендер і Л. Крупа. Ця композиція сповнена мадярської народнопісенної притаманности, випала гарно.

З американської новочасної музики почули слухачі два твори: „Синхронізми ч. 1 для флейти й електронічного звучання" (цим зайнявся Ендрю Голбрейк на звукозаписувачі), Марія Давідовского (1963) та „Голос кита для трьох замаскованих ґравців", що його творцем є Джордж Крам (1971). Оба твори калькуляційно-експериментальні. Це спроби творити щось невидане і нечуване в музиці, точніше бути сенсаційним. Головно в цьому другому творі, де музиканти надягали маски, зміняли кольор світла і грали щось таке, як шість морських тем (археозоїчна, протозоїчна, палеозоїчна і т.д.). Наша піяністка щипала струни фортепіяну, видобуваючи з нього дивні звуки та акорди. Цікавости було навіть багацько, дивовижі ще більше, а музичного пережиття хіба небагато.

На щастя, „Тріо для флейти, віольончелі і фортепіяну" тв. 18, Гуммеля, уродженця Словаччини було повною нагородою за інші музичні недомагання. Славетний піяніст і композитор, захопившись нашою народною піснею, створив оцю казково-чудову композицію. Весь твір ряхтить величезним, просто калейдоскопічним багатством зворушливих, захватних варіяцій-змін на тему цієї простенької нашої пісні. Троє молодечих інструменталістів заграли цю композицію з повним мистецьким самовідданням. Можна подивляти вичуття і відтворення музичної ідеї твору та їхнє виконавче одушевлення. На повне признання заслуговує віртуозна гра Л. Крупи, що була тут вершинним досягненням. Френетичні оплески майже ошоломлених слухачів та вигуки „браво" були вповні заслужені. Важливим остає побажання, щоб ми почули знову це „Тріо" на наступному вечорі.

Музичне матіне молодих талантів

Тиждень пізніше, 9-го листопада, під акомпаньямент рясного дощу, відбулась в УІА знову одна з відомих уже щорічних імпрез 72-го відділу Союзу Українок, матіне. Воно насправді досить дивно і шкода, що саме провід організації Союзу Українок неспроможний нав'язати між своїми відділами важливого порозуміння відносно невлаштовування двох своїх імпрез майже в тому самому часі. Чути було нарікання. Були люди, що бажали бути на обох імпрезах та „роздертися" не можна. Бо в залі Визвольного Фронту був рідкісний пополудень присвячений нашим театральним протагоністам, акторам-режисерам з одного відділу СУА, а в Інституті пописувалися знову молоді таланти під фірмою згаданого вже відділу.

У програмі концерту: Коні Петрук із Канади, Оксана Ласовська — фортепіян та її сестра Одарка Ласовська — флейта. В деяких точках долучився до обох сестер їхній батько, скрипаль, композитор, дириґент, вчитель у коледжі, Ярополк Ласовський. Про К. Петрук мусимо сказати, що цим разом їй не зовсім пощастило з виступом. Пісні були добре підібрані, виглядала вона принадно, просто як фея, проте їй треба ще пильно, багато і дуже розважно студіювати. Оксана Ласовська розпочала програму, може навіть дещо задовгою низкою фортепіянових композицій. Вона бо ще мала і акомпаньювати співачці. Були тут і три Сонати Д. Скарлятті і Моцартова „Фантазія д-моль" (не Ф-дур, як у програмці) і „Соната в Ф", Бортнянського і „Баркароля" Лисенкова і „Вальс г-моль" Шопена та ще й речі Шумана „Емпромптю в А" тв. 29 і його ж

(Закінчення на стор. 3)

М. Мельник

ТРИ СТАТТІ ГРУШЕВСЬКОГО

II.

„Ну а війна большевиків з Україною рішуче поставила хрест над сею ідеологією, розвязала всякі моральні вузли, які ще могли в чиїхбуть очах звязувати українця з московським громадянством спеціяльно. Вона ...дала почуття керуватися в своїх відносинах до неї єдино добром українського народу, а не якимсь інтересом спільної революції, спільної культури, спільної отчизни, чи що.

„Я вважаю таке визволення від 'песього обовязку' супроти Московщини незвичайно важним і цінним. Роздумуючи над сим моментом, я думаю, що недаремно пролилась кров тисяч розстріляних українських інтеліґентів і молодіжі, коли вона принесла, чи закріпила духове визволення нашого народу від прийнятого духового чи морального закріпощення.

„Я скажу різко, але справжніми словами: се духове хлопство, холуйство раба, котрого так довго били по лиці, що не лише вбили в нім всяку гідність, але зробили прихильником неволі й хлопства, його апологетом і панеґіристом. Російські белетристи закріпили в художній формі тип такого хлопа, і я ще раз вибачаюсь за грубе слово: таким хлопством вважаю ту вірність, ту служебність не за страх, а за совість, глибоку і непоборимо, поколіннями виховану, яке українське громадянство виявило в одних часах менше, а в інших більше — супроти державних, культурних і національних інтересів Росії і великоруського народу.

„Початки її лежать в мотивах самих не ідеальних: користи і страху. Заходи коло московської милостині для церков і монастирів, царського 'жалування' для козацького війська були першим початком. За сим, по з'єднанню України з Москвою, пішли вислужування перед московським правительством для своєї приватної користи — для маєткових надань, для жалування. Ще далі — забігання коло урядів у козацькім війську, яким фактично стало розпоряджуватись московське правительство, а потім з заведенням московського урядування, вся та невтомна 'охота до урядів, а особливо до жалування', яка всю українську інтеліґенцію перетворила в одну масу кандидатів на царські посади, затопила Петербурґ хмарою землячків-поганців, описаних Шевченком у його 'Сні', і покоління українського громадянства стала виховувати в переконанню, що зміст і завдання життя се 'служба', 'царська служба', щастя чоловіка — се вислужитися, найгірше нещастя — необачним учинком, нельояльністю, 'хахломанством', чи 'українофільством' загородити собі дорогу до сього, зіпсувати свою службову карєру.

„В тім же напрямі впливав інший невисокої моральної якости мотив — страх. Від перших своїх стріч з українською людністю московське правительство тероризувало її незвичайно. Карна система на Україні від початків історичного життя у всі часи не визначалась суворістю. Чужоземні карні кодекси, які містили в собі суворі кари на тілі, калічення, кару смерти в різних нелюдських формах, — візантійські, середньовічні німецькі — не приймались українським життям. Кара смерти практикувалась рідко, звичайно заступалась в'язницею або вигнанням, і такі кари московські, як 'нещадне биття' батогами або палицями за найрізніші, зовсім не серйозні провини, калічення, засилання в Сибір з відібранням маєтку 'на государя' — для української людности були чимсь жахливим невимовно. Можливість впасти в руки московської адміністрації й підпасти таким карам лякала українців незвичайно. А такі факти московської кари 'за зраду' почали вживатись незвичайно широко і робили на українську людність враження незвичайно гнітюче.

„З покоління в покоління виховуючись в панічному страху перед сим терором, психологічно незрозумілим і органічно противним українській природі, українська людність втратила кінець кінцем усяку психічну відпорність перед ним і виявляла незвичайну податливість на вимоги московської політики, за котрими стояла та система кар. І от поставлене перед вибором між московським катуванням і московським жалуванням, українське громадянство й виробляє у себе сей ганебний тип 'самовідреченого' служальця, хама московського, який не тільки служить до самозабуття, готовий віддати всяку національну позицію, всякий національний інтерес московській політиці, але й підводити під се ідеологічні підстави.

„Інші розпинаються за єдинство русского народу і Російської держави, доводять, що всякі традиції української політичної окремішности давно пережились, і трудно відроджувати їх — се робота реакційна, не демократична, бо розвій демократизму і освіти, поступу взагалі веде Україну до европеїзму через російську культуру, тільки через неї, і всяке відхилення від неї є гріхом проти культури взагалі. Доказують що російська культура так глибоко ввійшла в українське життя, в українську плоть і кров, що Турґенєв і Пушкін для українця є такими близькими національними письменниками, як Шевченко, і російська літературна мова українцям ближча, ніж 'видумана' українська і т.д.

„Всіми сими парадоксами й натягненнями, повторюваними так довго, що їм починали справді вірити ті, котрі їх повторювали, замазувано, масковано, заслонювано ту велику історичну, культурну, психологічну, всяку яку хочеш межу, яка від віків розділяла Україну від Московщини, український нарід від мос-

(Закінчення на стор. 3)

ЗА ВІЛЬНУ УКРАЇНУ

Інтерв'ю журналу „Контакт" з Ярославом Пеленським

II.

К.: Отже, на вашу думку, був шанс закріпити українську державність?

Я. П.: Так. Це не була заздалегідь програна справа; я думаю, що ми мали 50 відсотків шансів на успіх.

К.: Чи серед українців були елементи, які підтримували комунізм, а якщо так, то чому вони пішли за большевиками, а не за Петлюрою?

Я. П.: Так, це були ліві відламки українських соціялістичних партій — лівиця соціялістів революціонерів і соціял-демократів. Вони стали на совєтську плятформу з власної волі. Найголовнішою причиною того була тактика большевиків — за підтримку вони кожному обіцяли те, що він хотів. Наприклад, гасло „грабуй награбоване" знайшло благодатний ґрунт в українському селі, а також серед невеликої частини української інтеліґенції. Другою причиною була популярність у той період соціялізму та інтернаціоналізму. Потретє, українським анархістським елементам здавалося, що найкращою розв'язкою справи буде перемога большевиків, бо, як вони собі уявляли, в комуністичній системі знайдеться й для них місце. Зрозуміло, що це була ілюзія, тому що большевики, взявши владу у свої руку, розправилися з анархістами. Але такі були сподівання. Сподівалися також світової революції й хотіли бути її співавторами.

К.: Які були причини того, що у 1920-хи роках большевики почали українізацію апарату влади УССР і культури, а потім припинили її й у 1930 роках і нищили українську інтеліґенцію?

Р. П.: Большевики, як непогані тактики, зробили висновок із можливости здобуття українцями власної державності. Вони зрозуміли ціну національного фактора й встановили, що треба знайти спосіб закоренити комунізм в Україні; вони дійшли до висновку, що комунізм треба накинути політичним, а не виключно воєнним шляхом. Українізацію припинили тому, що вона, на думку влади, йшла задалеко. Прогрес і досягнення українізації були більші, ніж сподівалися. Українізація, як спроба політичного маневру і політичного детанту, а також вмонтування України в совєтську систему, виявилась передусім досягненням українських сил.

К.: Чи продовження українізації довело б до відцентрового руху?

Я. П.: Безперечно.

К.: Які фактори спричинили голод у 1930-их роках в Україні — клясові чи національні? Першу причину підкреслюють росіяни. Натомість другу — українці.

Я.П.: Головна атака на сільськогосподарський прошарок була скерована на Україну, однак було б несправедливістю , коли б ми сказали, що голод було організовано тільки в Україні. Він охопив також російські території — Поволжя. Щодо жертв голоду в Україні, історики називають цифри від 4,5 до 7 мільйонів. Росіян з тієї ж причини загинуло від 2,5 до 3 мільйонів. Отже, більшість жертв була в Україні, однак і російські селяни, які чинили опір колективізації, також вмирали від голоду.

К.: Якщо так, головна мета організації голоду полягала в тому, щоб зламати селянство?

Я. П.: Так, але в Україні сталося поєднання елементів: влада хотіла зламати селянство також тому, що, зокрема, середні його верстви, були базою національного руху, власне, з них почасти складалася армія УНР.

К.: Починаючи від 1920-их років націоналістичний рух на території польської держави мав щораз більше значення для українських політичних сил; яке було тло виникнення цього руху?

Я. П.: Назвімо декілька причин виникнення українського інтеґрального націоналізму, себто Організації Українських Націоналістів (ОУН). Однією з них була неінтелігентна політика польської влади щодо національних меншостей, зокрема, українців. Зверніть, будь ласка, увагу на те, що я вживаю термін неінтелігентна, хоч в одному з номерів журналу „Tygodnik Mazowsze" її окреслили як „примітивну".

Порушення після 1926 року, зокрема, після 1930 року, законів, наприклад, пацифікація. Якщо держава стосує нелеґальні методи боротьби до своїх громадян, то зрозуміло, що деяка їх частина створюватиме політичні організації, які застосовуватимуть такі самі або навіть гірші методи боротьби з нею. Наприклад, італійський уряд, який мав справу з тероризмом крайньої лівиці, до самого кінця дотримувався методів боротьби, відповідних демократичній системі. З історичної точки зору пацифікація у Польщі була в більшій мірі несерйозна, ніж брутальна; досьогодні триває суперечка: спричинила вона смерть 9 чи 19 осіб, — і не можна її порівнювати з голодом чи масовим винищенням української інтеліґенції у 1930-их роках у Совєтській Україні. Однак, коли взяти до уваги, що міжвоєнна Польща була відносно нормальною, цивілізованою державою, яка мала европейські стремління, то пацифікація була справою, яка компромітувала ім'я польського народу.

Зауважмо також, що міжвоєнний період був часом виникнення рухів інтеґрального націоналізму в усій Европі; йдеться тут про фашистські , тоталітарні й авторитарні рухи. Коли б війна почалась п'ятьма роками пізніше, то в Польщі радикалізація ендецької правиці могла б посилити фашистський табір. Тим більше — в українському суспільстві, яке було під тиском влади й слушно вважало себе скривдженим, виникнення руху інтеґрального націоналізму було загалом зрозуміле.

Третім чинником була загальна суспільно-економічна криза, яку українське населення відчуло більше, ніж польське.

К.: Але ОУН не обмежувала своєї діяльности тільки українськими територіями, що входили до складу польської держави?

Я. П.: ОУН намагалася діяти також на совєтській території, наприклад , Євген Коновалець загинув під час налагоджування такої діяльности.

Закінчення буде.

Відзначено Листопадовий Чин у Пассейку

У Пассейку врочисто влаштовано заходом місцевого Відділу УККА Святочну Академію для відзначення 68-ліття Листопадового Чину, 60-ліття смерти Отамана Симона Петлюри та 45-ліття проголошення Акту 30-го червня 1941 року.

У неділю, 2-го листопада, в українських церквах були відправлені Богослужби в наміренні українського народу та Панахида, в якій зорганізовану участь зі своїми прапорами взяли організації: Пласт, СУМ, ООЧСУ, Українсько-Американські Ветерани, Станиця б. вояків 2-ої Дивізії та 42-ий Відділ УНС.

16-го листопада в Українській Централі о год. 4-ій по полудні відбулася Святочна Академія, яку відкрив голова Відділу УККА Ярослав Федун. Глибоку та змістовну святочну доповідь виголосив професор Колюмбійського університету д-р Володимир Стойко.

„Кожна нація, сказав доповідач, має у своїй історії переломові чини і діла, котрі психічно переродожують народні маси і стають дороговказом для майбутніх поколінь. Для українців на західних українських землях таким переломовим Чином був 1-ий Листопад 1918 року. Чин, який був історичним проявом і маніфестом живучости Українського Народу... Чин Листопаду творить нерозлільну частину 22-го Січня 1918 і 1919 років, так і тільки так розуміємо важливість Листопадового Чину, що був частиною цілости зусиль Українського Народу у здвигненні Всеукраїнської Державни". Творці Листопадового Чину залишили спадщину української державности та передали штафету боротьби новому поколінню. З цієї спадщини зродилась тяглість визвольної боротьби, зродилась УВО, ОУН, а в час Другої світової війни із неї прийшло відновлення української держави Актом 30 червня 1941 року, що відзначив тяглість у процесі боротьби за нашу незалежність і був конечним в той час виявом українського народу, який заявив цілому світові непохитну волю бути сувереном своєї долі, самому творити своє сьогодні і вирішувати своє завтра. Особлива вартість його в тому, що творці і послідовники мужньо і непохитно його відстояли в рядках Української Повстанської Армії. Спадщина історичних Актів Листопада і 30-го червня 1941 року горить дороговказом на майбутнє".

Мистецьку частину розпочав ансамбль бандуристів „Гомін Степів" з Ню Йорку, який виконав три пісні: „Через поле широкеє" релігійний кант в обр. В. Китастого, солісти — Ксеня Йовик і Микола Невмержицький; „Зірвалася хуртовина" народна пісня в вок. обр. Б. Волянської, тріо — К. Йовик, О. Ходоба, Д. Лещук, акомпаньямент — І. Леціцький, М. Невмержицький, Л. Чорна, та „Світить місяць" повстанська пісня, за записом Ю. Дубицького. У другому виступі ансамбль виконав „Гомін Степів" — інструментальний твір Григорія Т. Китастого, „Пісня про Мазепу", слова невідомого автора, муз. Мішалова, сольо М. Невмержицький, та „Марш Україна" слова І. Багряного, муз. Г. Китастого. Милі, музикально збалянсовані голоси молоденьких співаків та добре мистецьке виконання викликали вдячну бурю оплесків присутніх на святі.

Молодь місцевої станиці Пласту під вмілим керівництвом Оксани Кордуби гарно виконала оригінальний монтаж „Вояцький фотоальбом" присвячений воїнам Українських Армій. Юнацтво пассейського Відділу СУМ з патосом та відчуттям виконало монтаж „Отаман Петлюра", який дуже вдало підготовила Тетяна Рожко. Хор церкви св. Миколая при співучасті членів хорів українських автокефальних православних церков під мистецьким керівництвом Зірки Берези у фортепіяному супроводі Галини Кутко проспівав пісні „Що то за грім" муз. Колесси, слова Б. Лепкого; „Думу-пісню" — муз. М. О. Гайворонського та „Наша славна Україна", сл. В. Самійленка, муз. І. Недільського. Церковний хор, який вже здобув собі признання нашої громади за вдалі виступи на багатьох святах, що відбуваються в Пассейку і цим разом не розчарував численно зібраної публіки.

Академію закінчено Українським національним гимном. Гарне мистецьке оформлення сцени виконала Ореста Федун.

С.П.

Українці брали участь в фестивалі в Кінгстоні

Члени Українського Культурного Товариства при станку (зліва): Олена Карпинич, Галина Допко, Карол Валло, Марія Болюська і Ольга Юдицька.

Кінгстон, Па. — 11-ий фестиваль повіту Лузерн відбувся тут від 16-го до 19-го жовтня ц.р. В цьому фестивалі брали участь і члени Українського Культурного Товариства із Вайоминг Веллі, головою якого є Ольга Юдицька. При українським станку була виставка української вишивки, різдвяних і великодніх карток і показ писання писанок Катериною Лукаш.

В неділю, 19-го жовтня, в полудневих годинах на фестивалю виступив український танцювальний ансамбль „Чайка" з Ню Йорку під керівництвом Ореста Русинка. Ансамбль захопив публіку своїми чудовими українськими строями і танками. Цей чотириденний фестиваль відвідало понад 15.000 людей.

Люба Ковальчук-Марунчак...

(Закінчення зі стор. 1)

льки років прийдеться пройти", якими, за словами критиків, вона подарувала слухачам частину власного „я" і ця частина її особовости залишиться в слухачів надовго. Під час коливальних рухів, які супроводжають спів, глядачам оманно здається, що Люба не дотор кає стопами підлоги сцени.

Люба одягається дуже скромно і зі смаком. Вона закутана в легітну накидку або в сукню.

Люба підписала найдовший і потенційно найбільш люкративний контракт, який будь-коли вдалося підписати канадським естрадним співакам.

Люба наспівала два альбоми пісень. Перший альбом в 1984 р., п.з. „Секрети й гріхи", другий в 1986 р. п.з. „Поміж небом і землею". У рочкуванні цей другий альбом перейшов цифру 10 в мірилі канадських альбомів. Текст деяких пісень є авторства Люби.

Хоч Люба вдоволена своїми альбомами, то вона не любить говорити про них. Зате радо обговорює спів трьох допоміжних вокалістів, музичний супровід оркестри і барабанщика Петра Марунчака, з яким нещодавно одружилася згідно з українським шлюбним обрядом і весільними звичаями в колі родини і близьких приятелів. Її чоловік є сином українського хореографа Петра Марунчака.

Про свій голос і спів вона висловлюється, що „прагне співати так голосно і з такою експресією як тільки спроможна", бо в наявності першого альбому оркестра приглушувала її спів. „Я люблю співати й танцювати, — каже Люба, — і це все що я справді бажаю робити. Знайтися в сузір'ї співаків, це моя сміла мрія. Несподіванкою було що це сталося так швидко".

Екзекутива...

(Закінчення зі стор. 1)

бажає ліквідувати унію. По сьогодні УКЦ у Польщі ще не має легального статусу. Польська ієрархія під впливом Папи добре відноситься до українських вірних. Митрополит одобрив ідею спонзорування парафіями у ЗСА парафій в Бразилії, але тамошні вірні, а також священики, не втримують потрібного контакту з опікунами. Митрополит не має окремого допомогового комітету, а на випадок потреби діє прямо. Бракує священиків у Аргентині і на інших поселеннях. Владика Єфрем Кривий схвалює допомогову акцію ЗУАДК у Бразилії.

У взаємній виміні думок, що в ній брали участь всі присутні, розглянено багато справ, зв'язаних з розподілом допомог потребуючим українцям у світі.

Д-р О. Білик зложив подяку Митрополитові Суликові за прийняття делегації та за незвичайно корисну зустріч.

Митрополит Сулик у свою чергу побажав ЗУАДК багато успіхів на майбутнє.

Два цікаві...

Закінчення зі стор. 2

„Карнаваловий жарт з Відня" тв. 26. Як спосібну вчительку математики в колеґджі Оксану треба подивляти за її витривалість і любов до музики. Це ж був майже цілий власний концерт. Найкраще вдалось їй „Емпромптю" Шумана. Тут вона прозвучала вимковно гарно. Одарка виступила з батьком у знаменитому „Дуеті Г-дур на флейту і скрипку" К. Фр. Баха. Одарка, що вирішила стати професійною флейтисткою, зуміла виявити в цьому Дуеті свою музичну справність і талановитість, які ще чіткіше можна було помітити у „Фантазії а-моль" Телемана та в „Сирингє" (різновид флейти і гри на ній) Дебюсі.

Проте найприємнішою, проте несподіванкою програми була композиція батька обох дівчат Я. Ласовського — „Вечір під Івана Купала", триптих на скрипку, флейту і фортепіян, що його дуже успішно вивела ця музикальна родина. В нас на еміґрації ще мало композиторів, що треба цікавитись всяким музичним новотвором. І коли такий твір не є тільки сухим, технічним укладом тонів реклямного авангарду, а чіпить на слухача якесь глибше враження, чи навіть і зворушує, то треба радіти і привітати такі композиції. За ними наші музиколюби тужать. І з приємністю треба признати, що з цією композицією Ласовському поталанило. Тут була близькість із народнопісенним мельодизмом і різноманітність тематики і потрібна сучасна дисонантність, яка могла бути навіть ще яскравіша. В третій частині можна було дослухатись теж деякого посвоєння з модерним Бартоком, особливо ритмічного. А це все спряло тільки успішному прихиленню слухача. Коротко: композиція і виконання дістали навіть схвалення загальної публіки. Отже очікуємо від Я. Ласовського більше таких чи подібних опусів. Було б добре, якби цей „Триптих" виконав ще й ансамбль Л. Круппи. Цей твір Ласовського на закінчення концерту був справді скріплюючим фіналом.

1986 рік і датки на добродійні цілі

Недавно в Українському Музею в Ню Йорку відбулося обговорення можливих наслідків нового податкового закону, що його недавно підписав президент Роналд Реґен. Увагу учасників прикувала впроваджена новим законом зміна щодо можливості відтягання від податків сум грошей або інших дарів на добродійні цілі.

Дотеперішній досвід Українського Музею вказує, що у великій більшості випадків основним мотивом чому наші люди дарують на Музей чи інші подібні цілі є те, що вони дорожать справою і працею для спільного добра громади, бажають її підтримати, а тільки пізніше оглядаються на податкові наслідки таких дарунків. Зрештою і серед загалу американців чимало проявів такої настанови. Рівночасно відмічено, що 1986 рік все таки є незвичайним роком, бо коли мова про можливість відтягання від податків дарованих сум на добродійні цілі то таких корисних умов в наступному році вже не буде.

Поперше, широка верства людей, що не вилов нюватимуть „довгих" чи деталізованих податкових формулярів — а ця верства людей відповідно до нових податкових норм поважно зросте в 1987 році — наступного року вже не матиме можливості відтягати від оподаткування дарів на добродійні цілі. Подруге, починаючи з наступного року податкові рати будуть нижчі і менш корисні для майже всіх платників податків, коли мова про відтягання від оподаткування дарованих сум. Тому спеціялісти в податкових справах радять користати з догідних умов цього року і побільшити свої датки або навіть приспішити дарування призначене на наступний рік і виконати його ще до кінця цього року.

Крім готівки цього року надзвичайно корисно під оглядом податків дарувати такі речі, як шери або реальність, вартість яких поважно зросла. Наступного року такі подарунки можна буде робити, але вже за значно менш корисних для платника податків умов.

Якщо б хтось хотів призначити свій даток на спеціяльну ціль Українського Музею наприклад на будівельний фонд, або іншу таку ціль, то не легко зробити, зазначуючи це виразно на письмі. Коли мова про більші суми, то варто в цій справі порозумітися з керівниками Музею. Адреса Музею: The Ukrainian Museum, 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003; tel. (212) 228-0110.

О.Д.

Три статті...

Закінчення зі стор. 2.

ковського. Не добачити її могли тільки люди в шорах, засліплені й оглушені тими фальшивими, століттями повторюваними, фразами. (...) і мабуть аж нинішнє 'велике потрясення' сей кривавий напад большевиків на 'хохлів', огонь руїни, знищить ті шори, ті повязки, які лежали на очах українських громадян і не давали їм орієнтуватися в реальних фактах."

На жаль, останнє передбачення Грушевського не сповнилось. І тому для великої маси української інтеліґенції, що так завзято виконує директиви окупанта в усіх ділянках життя нації, заввага Грушевського так само, а то й більше актуальні тепер як і тоді коли він їх писав. Очевидно, є в нас уже тепер більша кількість людей, для яких вищість національних інтересів над ідеями соціялістичного чи демократичного інтернаціоналізму є аксіомою. Люди ті є переконані, що незалежність України, — це не правдоподібність, а певність. Насильство росіян над українцями вони так сильно відчувають, що вони готові принести великі жертви у боротьбі за незалежність.

Та покищо надто велика частина української нації тих ідей і тої постави не поділяє. Покищо в Україні немає сильної публічної опінії, яка засудила б українських колаборантів і тим самим зменшила б їх число. Тому теж світ про нас і нашу боротьбу не знає.

Ті негативні національні прикмети можна завважити теж і в українських громадах Заходу, де й сьогодні пропонують нам політичні позиції подібні до позицій наших предків перед четвертим універсалом. Звичайна кількість наших людей тут впраздує того роду становища принципами реальної політики. Та в це тяжко повірити, тому що ніяка нація у подібній до нашої ситуації не визволилась у спосіб, що нам ті люди пропонують. Отже становища ті є найбільш правдоподібно висловом закорінеї в нас боязливости, а разом з тим і браку віри у нашу здібність відвоювати нашу незалежність від такого могутнього ворога.

Дивлячись на той психологічний стан української нації під сучасну пору, ніщо не може бути більш шкідливим для української визвольної боротьби, чим пропозиції спільної з росіянами боротьби за повалення теперішнього режиму. Звичайно, це не тільки пропозиції деяких наших „реальних" політиків. Такі становища пропонують нам і білі росіяни і західні політики. Очевидно, поради ті є диктовані не українськими, а їхніми інтересами.

Та ми мусимо прийти до переконання, що Україна є не під тиском центральної адміністрації здецаноналізованих совєтів, цебто, що Україна не є Пенсильванією СССР, а що вона є окупована шовіністичною та імперіяльною Росією. Коли ціла нація почне в той спосіб думати, тоді незалежність України стане тільки проблемою часу. Тоді існування України завважать і чужинецькі журналісти і політики країн, для яких російська імперія становить велику загрозу.

Дивлячись на наш спосіб думання під сучасну пору, ми, мабуть, не здаємо собі справи із того, що коли б в Україні сталось те, що тепер діється в Польщі, тоді ціла світова політика перевернулася б догори ногами. Вияви опору в Україні мали б далекойдучі наслідки на поставу інших поневолених націй і таким чином у вирішальний спосіб послабили б імперію. Що тоді вартували б російські танки і ракети, коли б цілий світ знав, що половина населення СССР тільки чекає на нагоду, щоб раз на все покінчити з імперіяльними затіями тої брутальної нації? Тоді перестали б говорити про горстку українських націоналістів, екстремістів чи сепаратистів і вислів „пятдесятмільйонова нація" набрала б цілком іншого значення.

І тому найбільш основним завданням українських провідників є усвідомити українську націю у конечність боротьби не для покращання прав людини і не для зміни одного російського режиму на другий, а для визволення України та всіх інших поневолених від російського окупанта. Українці всіх ідейних напрямків повинні нарешті стати на плятформу національного визволення, а тим самим розчленування російської імперії. Того роду плятформа, як теж і психологічний стан великої частини української нації, вимагають, щоб українські організації і установи не входили в ніякі контакти з російськими організаціями чи установами (навіть на міжнародних форумах), що їх українці і чужинці могли б інтерпретувати як акції членів „совєтського народу", чи акції громадян російської Швайцарії. Тоді стан, в якому українська нація вегетує сьогодні, — не припадковий. Він є наслідком боязливости перед могутністю окупанта і браку віри у здібність української нації стати паном на своїй землі. Якраз і тому на думку посторонніх обсерваторів в Польщі є поляки, а в Україні є росіяни і горстка українських сепаратистів. Нам усім нарешті варто б з того роду способами думання раз на все покінчити.

БІЛЯ 20 ВІДОМИХ палестинців, більшість з яких пов'язана менше чи більше з Палестинською Визвольною Організацією, опублікували безпрецедентну заяву і засудили вбивство ножем у груди ізраїльця в Єрусалимі, доконане арабом. Усі підписані живуть на окупованих територіях, західньому березі ріки Йордан і в долині Гази. Група складається з редакторів газет, письменників і поетів, правників, університетських професорів і Мустафи Натше, посадника Геброну, висуненого на цей пост ізраїльцями. Вони назвали вбивство порушенням правил леґітимности, за яке боряться палестинці, і вони не вбивають людину тільки для того, щоб її вбити, а карають тільки тих, які активно виступають проти справедливих вимог палестинського народу.

У ДЕВ'ЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
Дорогого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ І БРАТА

сл. п. мґра

Евгена Лозинського

відбудеться
в суботу, 20-го грудня ц. р. о год. 7-ій веч. в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

Про молитви за спокій душі Покійного просить

РОДИНА

В ДВАНАДЦЯТУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ,
як з Волі Божої відійшов у Вічність
мій Дорогий і Незабутній ЧОЛОВІК

бл. п.

ЮРІЙ КОНОНІВ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА за спокій душі Покійного

в суботу, 27-го грудня ц. р. о год. 10-ій ранку у Храмі-Пам'ятнику в Бавнд Бруку, Н. Дж.

та

ПАНАХИДА

в неділю, 28-го грудня ц. р. о год. 11:30 ранку в українській православній церкві св. Трійці при Лайонс Авеню в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Про молитви за спокій Душі Покійного просить

ДРУЖИНА

ПОДЯКА

З волі Всевишнього, у п'ятницю, 21-го листопада 1986 р. о год. 9-ій веч. в Пармі, Огайо, на 87-му році життя відійшла у Вічність наша Найдорожча МАМА, БАБУНЯ І ПРАБАБУНЯ

бл. п.

Магдалина з Яворських ГУРКО

кол. учителька і вдова по бл. п. д-рові Іванові Гуркові.

Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку д-рові Александрові Клосові за дбайливу, сердечну і безкорисну лікарську опіку, а його дружині Нусі за часті відвідини Хворої. Нашому парохові о. д-рові Іванові Тиляльському дякуємо за відвідини Хворої з Найсвятішими Тайнами, похоронні відправи і за змістовне, вдумчиве прощальне слово в церкві Покрова Пресв. Богородиці. Наша подяка також о. Крилошанинові Володимирові Грабцеві за співучасть у відправі Парастасу, а д-рові Павлишиновій і маестрові Євгенові О. Садовському за гарні церковні співи під час всіх похоронних відправ.

Наше щире українське спасибі керівникові української радіогодини п. Степанові Зорівкі за теплу згадку про відхід нашої пок. Мами у Вічність на недільній програмі 23-го листопада і настроєву пісню.

Наша сердечна подяка п. редакторові Степанові Кікті за зворушливі та інформативні слова про пок. Магдалину Гурко ще з молодих літ, якими він, як багато молодший її односельчанин; поділився з присутніми після Парастасу. Рівнож така подяка моїй щирій приятельці Олі Дем'янчук за її теплі прощальні слова над відкритою могилою.

Вся Родина щиро вдячна п. Ніні Тимків і Паням, які їй помагали, за зразкове приготування Тризни, як рівнож нашим добрим Паням-Приятелькам за смачне печиво на Тризні. Складаємо нашу подяку похоронному заведенні Братів Гоповчаків за належне виконання своїх повинностей і облегшення наших трудів.

Сердечно дякуємо Всім за особисті, телефонічні і листовні вислови співчуття, пожертви і поміч, яку виявили нам у хвилинах нашого смутку.

Всі пожертви на Служби Божі в сумі 240 дол. і грошеві датки на українські церковні і громадські цілі в пам'ять пок. Магдалини Гурко в сумі 1889 дол. ми переслали згідно з призначенням.

За співчуття і пожертви хай Всевишній винагородить Вас Усіх своїми щедрими ласками.

У глибокому смутку — донька — ЛЮБА БОДНАР з родиною

У вівторок, 30-го грудня 1986 р. ВІДПРАВЛЯТЬСЯ В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ

СЛУЖБИ БОЖІ в Пармі і в Канаді.

Родина просить про молитви.

Парма, 9-го грудня 1986 року

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 19-го вересня 1986 р. відійшла у Вічність

бл. п.

ЛЮБА КУКУРБА

з дому КАЛЬЧЕНКО

нар. 12-го липня 1923 р. в селі Заліся біля Бродів, Україна

ПОХОРОН відбувся 24-го вересня 1986 р. о год. 10-ій ранку з церкви св. Юрія в Едмонтоні, Канада на цвинтар св. Михаїла.

РОДИНА

Наша молодь з нами

Діти членок 13-го відділу Лариса Кордуба і Петрусик Татаренко передають квіти ансамблеві „Булава".

Де наша молодь? Це питання віддавна широко дискутується в нашій пресі й скрізь є турботою українського суспільства.

За останній час ми бачимо, як наша молодь щораз більше активізується в громадському житті й проявляє себе в різних ділянках українського мистецтва. Де б вона не брала участь — її робота увінчується успіхом.

Недавно ми були свідками політичних досягнень, коли молоді професіоналісти своєю послідовною працею добились того, що вся преса в ЗСА, нарешті, заговорила про страшний голокост — голод на Україні в 1932-33 роках, і це розійшлося по цілому світі.

Розуміючи велике значення для нас існування українського музею, молоді членки 18-го відділу в Пассейку, Н. Дж., на заклик Головної Управи СУА включитися в акцію збірки на Будівельний Фонд, влаштували концерт з нагоди 10-ліття Українського Музею в Ню Йорку.

Це вже другий концерт, що його влаштували членки. Перший концерт був присвячений 100-літтю жіночого руху. В другому концерті виступив співочо-танцювальний ансамбль „Булава" з Канади. Виконавці ансамблю — це професійні танцюристи, які своїми танцями і жартівливими піснями українською та англійською мовами тримали публіку в бадьорому настрої.

Відкриваючи концерт координатор Оксана Кордуба представила артистів, зазначила, з якою метою був влаштований концерт і подала коротко значення, яке має для нас Український Музей.

Молодим членкам належить похвала за таку велику працю. Треба було тяжко попрацювати, щоб притягнути понад 800 осіб. Також добре було подумано, щоб запросити і неукраїнську публіку й дати їй нагоду почути наші пісні й побачити танці. З цієї нагоди була видана програмка, мистецьке оформлення якої було виконане членкою 18-го відділу Даркою Фарміґою.

Успіх спричинився завдяки добрим організаторам та громаді, яка підтримала молодь і ціль з нагоди якої був влаштований концерт.

Чистий дохід в сумі 2,500 дол. було передано на Будівельний Фонд Музею. Головою відділу є Марійка Кукуруза.

С. Марченко

ПОВІДОМЛЕННЯ
Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів

не пізніше, як вполудне 31-го грудня 1986 року

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1986 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше як у СЕРЕДУ, 31-го ГРУДНЯ 1986 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

Головна Канцелярія УНС

Бл. п. Катруся Зарицька

Рік 1933 був критичним у ситуації і розумінні матурантів гімназії в Жовкві, Галичина. На нашу матуру приїхав зі Львова інспектор шкіл Баліцкий і дуже строго клясифікував іспити, так що приблизно на 40 абітурієнтів 30 відсотків яких перепало при письменних і усних іспитах. Ми українці, абітурієнти, спеціяльно дуже інтенсивно приготовлялися, бо це була польська гімназія ім. Гетьмана Жовківського, природничо-математичного характеру, і ми були сіллю в очах поляків, які називали нас часто „гніздом шершенів". Твердили, що в гімназії закорінилися УВО і тайний Пласт, в чому, зрештою, не помилялися. Я був виснажений наукою і вичерпаний нервово так, що з полегшою і задоволенням їхав вже по матурі на ферії на заслужений відпочинок до своїх батьків до Смерекова біля Жовкви, де мій покійний батько о. Евген Боднар був парохом в цьому тихому на горбках положеному селі. Родичі хотіли зробити мені приємність і запросили до себе на другу суботу червня 1933 року досить багато гостей: моїх товаришів і товаришок, хоч би згадати інж. Романа Баnaxa, недавно померлого в Торонто, о. крилошанина Богдана Остаповича, пароха в Міссісога біля Торонто, Дизя Породька, померлого ще в 1941 році біля Грацу в Австрії, дооколичних священиків з родинами, деяких наших професорів, як наприклад, д-р Іван Крип'якевич, знаний історик, професор німецької мови Юхнович, професор математики Іван Сокіл, знайомі зі Жовкви й околиць, а також родину. Виїмковим гостем мав бути кузин моєї мами Стефанії, з дому Нестор, проф. Мирон Зарицький зі своєю донею одиначкою Катрусею.

На цей поматуральний вечір-гостину прибуло до парафіяльного дому біля 50 осіб. Селяни дивувалися обставиною та числом тільки людей на „плебанії". Родичі попередили мене: що їм дуже залежить на тому, щоб проф. Зарицький і його доня Катруся почувалися у нас по-родинному, свобідно і весело, бо це ж гості, перший раз у нас, і то з великого міста Львова. Мушу об'єктивно сказати, що Катруся була центром і об'єктом загальної уваги, і то не тільки з боку товаришів і моєї, але також і старшого товариства. Була вона вродлива, дуже поставна, надзвичайно товариська і мила. Співам під акомпаньямент гітари, танцям, забавам і товариським іграм не було кінця. Катрусі було тоді 19 років і в розмові вона виявляла велику серйозність, наприклад, відносно своїх студій у Політехніці в Львові. В її поведінці і дискусіях можна було запримітити такт, здисциплінованість, витривалість і вроджену інтелігенцію. Добре орієнтувалася в ситуаціях і давала дуже влучні і розумні відповіді. Незабутнім залишився в пам'яті момент, коли проф. Зарицький, зібравши нас усіх біля себе серед запашної, розквітлої, зоряної ночі в просторому парафіяльному саді, вияснював нам науку і теорії галяктики й астрономії. Ми вливлялися в нього зачаровані, а думками і серцем летіли в непроглядні таємниці космосу. Проф. Зарицький був не тільки славним математиком, але також визначним астрономом. Очевидно, польська влада не дала йому можливостей вибитися, хоч він був науковцем широкого маштабу. Але наступного дня Катруся несподівано вирішила повертати домів до Львова для полагодження важливих справ. Не допомогли прохання моїх батьків і мої, щоб ще на пару днів в нас залишилася і відпочила серед гарної природи на селі. Говорила, що абсолютно мусить повертатися, але запросила мене до себе до Львова. Я радо погодився, бо мушу признатися, що мені було дуже цікаво і приємно бути в її товаристві, а до того ще й побачити наш славний город Львів зблизька. Думав побути парну днів у Зарицьких, а звідтам поїхати у відвідини до свого дідуня о. Константина Нестора, пароха в Ремезівцях над Золотою Липою біля Золочева. Наступного дня у Львові Катруся запропонувала мені товаришити їй у полагодженні деяких справ у місті. Вона ходила на різні адреси, а я терпеливо чекав на рогах вулиць на її поворот згідно з нашим домовленням. Та наша мандрівка по вулицях міста тривала досить довго, так що ми й не схаменулися, як почало вечоріти. Вирішили вступити до одної з крамниць „Маслосоюзу" на малу перекуску, а потім піти до кіна на цікавий фільм „Маєрлінг". Повернувшись до хати ми ще довго гуторили, бо проф. Зарицький мав також велике почуття гумору і вмів оповідати сміховинки і анекдоти та пригадую, що вже аж по півночі я заснув глибоким здоровим сном. Видно не довго я спав, бо збудили мене удари в двері і піднесені голоси польською мовою. За хвилину в моїй кімнаті стояли вже кілька зроєних поліціянтів, а два типи в цивільних одягах, т. зв. „тайняки", перешукували кімнати. Тоді я усвідомив собі, що це поліційна ревізія. На щастя, нічого не знайшли, бо Катруся, почувши стукіт у двері і голоси поліції заздалегідь спритно поховала секретні речі в печі, до якої, на щастя, не заглядали. Під час переслухування, яке, до речі, тривало до ранку, поліція хотіла довідатися про адреси і людей які Катруся відвідувала. Я, очевидно, говорив, що я перший раз у Львові, зовсім не зорієнтований та подав їм причини і факти моєї візити. Після списання протоколу вони відійшли, але з натяком, що, як зайде потреба, то вони знову повернуться, а тоді не обійдеться нам так легко. По їхньому відході ми клякнули і подякували Богові за видиму ласку врятування від в'язниці. Тоді я вже докладно усвідомив собі, що Катруся є членкою УВО, а її відвідини в місті були організаційного характеру. Катруся і проф. Зарицький дуже наполягали на тому, щоб я ще того самого дня виїхав до Ремезовець. Не хотіли мене ставити в клопітливе становище. І я поїхав, та вже ніколи на мав змоги в житті зустрітися з Катрусею. Наші шляхи розійшлися і поплили різними дорогами і долями. Катрусі суворий життєвий шлях стелився через тюрми, кайдани, тортури, довголітнє ув'язнення на Сибірі та недавну смерть на вигнанні. Що ж незбагнені діла Божі, і хай буде Воля Його. І хоча не судилося Катрусі побачити свою улюблену і нескорену Україну вільною, то слава про цю виїмкову жінку — героїню житиме в наших серцях і поколіннях на вічні віки. Катруся, — це символ безмежної любови до свого народу, самовідречення, терпіння, посвяти, витривалости та хрустального характеру української жінки — страдниці.

Хай цей скромний спомин буде нев'янучим вінком на свіжу могилу бл. п. Катрусі на Личаківському цвинтарі у Львові.

Д-р Володимир Боднар

ГОНДУРАС МАЄ ПРАВДИВУ ПРОБЛЕМУ з інвазією нікараґуанських снідіністських військових частин на гондураську територію. Проблема тимбільше загострюється, що в Гондурасі перебуває певне число антикомуністичних повстанців „контрас", які намагаються, спільно з регулярними частинами армії Гондурасу, відбити наступ сандіністів. Очевидно, проблема не є така проста, як спочатку виглядало. Сандіністи розпоряджають модерною совєтською зброєю, включно до панцерних гелікоптерів совєтського зразку, які сіють смерть всюди де тільки вони появляться. Втікачі, які прибули із прикордонної полоси, втікаючи від перехресного вогню трьох військових з'єднань, кажуть, що жорстокість сандіністів можна порівняти з усіма комуністичними режимами, які не щадять ані майна, ані цивільного населення, щоб тільки здобути визначену ними ціль. Військові спостерігачі погоджуються, що в Центральній Америці „пахне" війною.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ТИМКО ГРИНИК, член УНС Відд. 39-го Т-ва „Українська Січ" у Сиракюзах, Н.Й., помер 11-го листопада 1986 року на 59-му році життя. Нар. 1928 року в селі Котузів, повіт Підгайці, Західня Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочки — Невсі з мужем і Стефанію, матір Марію і сестру Ірену Пічкур з мужем Павлом і дітьми та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 14-го листопада 1986 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Джеймвеллі, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

КАТЕРИНА РУДИЙ, член УНС Відд. 271-го ім. І. Франка в Елмайрі, Н.Й., померла 5-го листопада 1986 року на 85-му році життя. Нар. 1901 року в Бужку, Золочів, Західня Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку дочку Анну Винар, сина Володимира з невісткою Клярою, шестеро внуків та вісім правнуків. Похорон відбувся 8-го листопада 1986 року на цвинтарі св. Миколая в Горсетс, Н.Й.

Вічна Її Пам'ять!

І. Чопко, секр.